

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

„JUTRA“

Politika naših trgovinskih pogodb
K parafiranju nove pogodbe z Nemčijo

Meddržavne trgovinske pogodbe so bile za narodno in mednarodno gospodarsko življenje vedno važne, po vojni in zlasti od l. 1929., ko se je pričela svetovna kriza uveljavljati vedno bolj vidno, so pa postale še važnejše. Dandanes so vse države prisiljene nadzirati in regulirati svoj uvoz in če bi bilo mogoče, bi ga sploh ukinile in izvajale politiko popolne avtarkije. Toda s krčenjem uvoza se avtomatično krči tudi izvoz; v primeri popolne avtarkije bi torej prenehalo sploh vsako meddržavno trgovanje. Edino sredstvo proti avtarkiji, ki je za posamezne države pač dobra, a le trenutno, ker rodi pozneje še hujše posledice kakor nekontroliran uvoz, je zato izvajanje represalij pri uvozu iz držav s politiko avtarkije. Ugodni rezultati se dajo zato doseči samo potem ugodnih trgovinskih pogodb, ki doležejo za izvoz tudi primerno izravnano z uvozom. V našem primeru pomeni to, da moremo skleniti trgovinske pogodbe glede uvoza v Jugoslavijo samo s takimi in tistimi državami, ki so pripravljene uvažati naše agrarne produkte, kupovati naš agrarni previšek.

Pri debati o proračunu ministrstva trgovine in industrije v naši narodni skupščini, so naglašali trgovinski minister in vsi poslanci, da mora biti glavna skrb naše vlade sklepati nove ugodne trgovinske pogodbe z vsemi državami, ki so stališča našega uvoza in izvoza vredne upoštevanja ter s tem iskanje novih tržišč za naše izvozno blago. Da besede, izrečene takrat v narodni skupščini, niso ostale le besede, nam dokazuje nenavadna delavnost našega trgovinskega ministrstva v letošnjem letu. Nedavno smo sklenili novo trgovinsko pogodbo s kraljevino Italijo, dne 1. t. m. je bila parafirana nova trgovinska pogodba z Nemčijo, v kratkem bo izboljšana ona z Grčijo in revidirana ona z Madžarsko, docela na novo pa bosta sklenjeni trgovinski pogodbi s Turčijo in Bolgarijo, s katerima trgovanja po vojni sploh nismo pravno uredili. Priporočljivo bi pa bilo iskati trgovinske stike tudi z Egiptom, Perzijo in arabskimi državami Prednje Azije, že zaradi izvoza našega lesa in žita!

Med najvažnejše naše trgovinske pogodbe pa spada nedvomno pogodba z Nemčijo, ki je bila v tork v Beogradu parafirana, bo tekoma tega meseca ratificirana in podpisana ter 1. junija tudi že uveljavljena. Tudi Nemčija, in morja še bolj kakor katerakoli druga država, je skušala prve čase uvesti kolikor mogoče popolno avtarkijo, toda le prekmalu je spoznala, da ji taka politika onemogoča izvoz industrijskih izdelkov in ubija tako njeno visoko razvito in za njeno gospodarstvo odločilno važ-

no industrijo. Povodi za to so bili trije: 1. represalije držav, iz katerih ni uvažala, ampak je hotela vanje le izvažati, 2. pešanje uvozne moči teh držav, in 3. pešanje kupne ter konzumne moči prebivalstva teh držav. V prvi vrsti so bile to seveda podonavske države, in med temi na prvem mestu zopet one, ki so pretežno ali skoraj docela agrarne. K poslednjim moramo prišteti zlasti našo državo, ki je za nemško trgovanje lahko velike važnosti, kakor je tudi narobe Nemčija važna za naše trgovanje. Od l. 1930., ko je doseglo nemško-jugoslovansko trgovanje največji višek, je do letos naglo in usodno padalo. Lani je Nemčija sodelovala vse leto pri našem izvozu samo s 13,94 odstotka, pri našem uvozu pa s 13,16, kar pa pomeni še vedno aktivnost v našo korist za 0,78 odstotka. Že v prvi četrtini letošnjega leta, torej pred novo pogodbo, je pa medsebojno trgovanje doseglo pri uvozu iz Nemčije k nam 13,65 odstotkov, pri izvozu od nas v Nemčijo pa 12,7 odstotka. Porast je torej zelo velik, žal pa vsaj zaenkrat v našo škodo.

Z novo pogodbo se bo položaj znatno spremenil v našo korist. Nemčija bo odslej kupovala pri nas večje količine žita, v prvi vrsti koruze, sočivja, sadja, jajc, sira itd., dočim bomo mi pri nakupu bolj upoštevali nemške industrijske izdelke, kakor smo jih doslej. Toda prav tako ali še bolj važen je pri novi trgovinski pogodbi tisti del, ki urejuje tujski promet med Nemčijo in Jugoslavijo! Korist od te konvencije bomo imeli prav za prav samo mi, kajti število Jugoslovancev, ki bodo potovali v Nemčijo bo naravnost malenkostno napram številu Nemcev, ki bodo prišli k nam. Računati smemo, da bo potovanje iz Nemčije v naša letovišča večje kakor v vsa druga izven Nemčije same, kajti v Avstrijo je potovanje nemških letoviščarjev nemogoče, Italijo in Francijo pa večinoma bojkotirajo iz političnih vzrokov. V naših letovišcih, posebno v obmorskih, bodo postali Nemci najštevilnejši gosti. Važna pa je tudi pravna pogodba, ki je priključena trgovinski. V njej je poskrbljeno za to, da bodo izvršljive v naši državi razsodbe nemških trgovinskih sodišč, v Nemčiji pa naših. Tako se neha vsak dosedanj riziko, zlasti še, ker je na novo urejen tudi devizni promet. Tako moremo biti z novo trgovinsko pogodbo z Nemčijo popolnoma zadovoljni in jo lahko smatramo za najboljšo izmed vseh, kar smo jih sklenili doslej. Uvedba dveh stalnih mešanih jugoslovansko-nemških trgovinskih komisij pa bo omogočila tudi nadaljnjo regulacijo trgovinskih stikov v obojestransko zadovoljstvo. -r.

Japonska, Kitajska in Nemčija

PARIZ, 4. maja. »L' Oeuvre« poroča, da se je Barthou delj časa razgovarjal s sovjetskim upravnikom Rosenbergom. V razgovoru sta načela vprašanje sodelovanja sovjetske Rusije z Društvom narodov in o vlogi Rusije z ozirom na zamišljeno organizacijo varnosti miru na vsem svetu. Tudi sta razpravljala o proklamaciji Manroove doktrine s strani Japonske. Ugotovljeno je, da sta se japonsko zunanje ministrstvo in Čang Kajšek sporazumela glede kitajsko-japonskega zblizanja in sklenila, da bo za to zblizanje izdelal načrt general van Seeckt, ki je v kitajski

službi. Tudi sta razpravljala o zblizanju Kitajske in Nemčije z ostjo proti sovjetski Rusiji, za katero je navdušen tudi Čang Kajšek.

RAZOROŽITVENI PESIMIZEM.

LONDON, 4. maja. V krogih angleške vlade je vedno večja skrb zaradi razorožitvenih pogajanj, ker prevladuje bolj in bolj mnenje, da je vsak poizkus za rešitev konference zaman. Zaradi tega preti velika nevarnost tekmovanja v obo rožitvi. Če se bosta tega tekmovanja udeležili tudi Francija in Anglija, se bo povrnilo leto 1908., ko sta bili prisiljeni skleniti defenzivno pogodbo in povečati svoji oboroženi sili.

Skozi Beograd v Rim!

Nova akcija za zblizanje Francije in Italije
Berenguerieva konferenca z Mussolinijem

PARIZ, 4. maja. Predsednik francoskega parlamentarnega odbora za zunanje zadeve, senator Berenguer, je odpotoval v Rim, kjer je konferiral z Mussolinijem o vprašanih zblizanja med Francijo in Italijo in tudi o eventualni sklenitvi prijateljskega pakta. Konferenci je prisostvoval tudi rimski poslanik de Chambrun. Zadržuje se, da ta obisk ni imel uradnega značaja, pripisujejo pa mu vseeno velik pomen. Baše je Barthou v Varšavi in zlasti v Pragi spoznal, da je pred vsem rešitev problemov Podonavja brez Italije nemogoča. Prva etapa sporazuma naj bi bilo tu sodelovanje Prage in Rima, kar naj bi pripravil Barthoujev in nato Benešev obisk pri Mussoliniju. Beneš je taki solučji baje naklonjen. Toda te verzije izvirajo iz krogov italofilov in jih je zato treba sprejeti z rezervo. »Paris Mid« poroča v zvezi z Berenguerjevim obiskom pri Mussoliniju, da izgledi za italijansko-francoski

pak ni tako slabi, kakor se je mislilo še pred nekaj tedni. V Rimu so po diplomatskem sondiranju terena v Parizu, Londonu in Varšavi temeljito revidirali svoje stališče. Italija si želi sedaj bolj ko kdaj ožje sodelovanje s Francijo. Tudi radikalni organ »La Republique« se ukvarja s temi vestmi s skorajšnjim Barthoujevimi potovanjem v Beograd ter Bukarešto, a naglašja, da je Francija sicer zainteresirana na sporazumu z Italijo, treba pa je pri tem paziti, da ne pride na preizkušnjo prijateljstvo in zavestništvo Francije in Jugoslavije. Ta francoska zunanja politika je lahko samo tedaj uspešna, če se izvede v etapah. Najprej se mora na novo utrditi zvestoba zveze v Beogradu in Bukarešti in šele potem bo mogoče misliti na Barthoujevo potovanje v Rim. Temelji zblizanja Francije z Italijo niso v Rimu in Parizu, marveč v Beogradu. Pot v Rim vodi skozi Beograd!

Ide a velike zedinjene Arabije

HEDŽAS PREMAGAL DŽEMEN. — KRALJ IBN SAUT SNUJE VELIKO ZEDINJENO ARABSKO DRŽAVO.

LONDON, 4. maja. Angleška vlada budno zasleduje razvoj dogodkov v Arabiji in se na merodajnih mestih opazja neka skrb. Ni še sicer službeno potrjena vest o smrti džemenskega imama, vendar pa ni nobenih razlogov, da tej vesti ne bi verjeli. Mimo tega je še gotovo, da je popolnoma strta odporna moč džemenskih vojaških čet in da bo že v nekaj dneh kralj Hedžesa Ibn Saut absoluten gospodar v Džemenu. Anglija si zato ne dela nobenih iluzij in je prepričana, da bo hedžaski vladar proglašil aneksijo Džemena. Razumljivo je, da bodo zaradi tega akta zainteresirane obla-

sti stavljeni pred usodno vprašanje, ker bo odslej naprej Ibn Saut gospodar večjega dela Arabskega polotoka. Na ta način bo vsaj poživljena stara ideja zedinjene arabske države, ali pa vsaj federacija vseh arabskih držav pod enotnim vodstvom. Diplomatski dopisnik »Daily Telegrapha« poroča, da je s to misijo prežeta že Sirija, Palestina, Transjordanija in Iraška in da bi po realizaciji tega načrta bila zrahljena moč drugih držav na Bližnjem vzhodu. Ibn Saut je mož, ki bo tak načrt lahko realiziral, ker ima za to vse sposobnosti in tudi moč.

Sestanek Titulesca in Litvinova

MALA ANTANTA BO PRIZNALA SOVJETSKO RUSIJO MESECA JUNIJA. VPRAŠANJE BESARABIJE.

PRAGA, 4. maja. V zvezi s pogajanjmi glede priznanja sovjetske Rusije s strani male antante poročajo »Lidove novine«, da se bo to zgodilo najbrže že začetkom junija in da bodo tedaj tudi vpostavljeni med Rusijo in malo antanto redni diplomatski odnosi. Titulescu se bo koncem maja sestal v Ženevi z Litvinovom in z njim osebno zaključil ta pogajanja. Vprašanje Besarabije je po zaključeni konvenciji o definiciji napadalcev črtano z dnevnega reda in se bo uredilo na sličan način, kakor ga je uredila svoječasno Poljska in Nemčija glede Šte-

rije. Vsa nadaljnja vprašanja, ki čakajo na rešitev med Romunijo in sovjetsko Rusijo, pa nimajo političnega značaja. Med ta vprašanja spada zlata podlaga romunske narodne banke, ki je bila za časa svetovne vojne prenešana v Rusijo, in vprašanje o neklih zgodovinskih spomenikih, ki so jih Romuni ob času nemške invazije skrili v Rusiji. Politični krogi menijo, da bodo na sestanku Litvinova in Titulesca vsa ta vprašanja rešena, ker je sovjetska vlada pripravljena ugoditi željam Romunije.

opozorilo vlado, naj prepreči vsak nadaljnji izvoz žita, ker je že sedaj ogrožena prehrana prebivalstva. Če v nekaj dneh ne bo dežja, bo uničena vsa setev.

EDINA AVSTRIJSKA STRANKA.

DUNAJ, 4. maja. »Domovinska fronta« je po vladi proglašena za edino javno-pravno politično organizacijo ter je postala s tem roditeljica avstrijske državne misli.

Dnevne vesti

Spominska maša za pok. p. H. Sattnerja. V nedeljo 6. maja ob 11. dopoldne bo v mariborski stolnici spominska maša za pok. p. H. Sattnerja. Pri maši izvaja Slov. pevsko društvo »Maribor« samo Sattnerjeve cerkvene skladbe. G. Avgust Živko bo zapel solo iz oratorija »Vnebovzetje«. Tem potom vabimo vsa pevska društva in vse prijatelje slovenske kulture, da se udeležijo te spominske slave in s tem pokažejo spoštovanje možu, ki nam je dal tako bogato žetev glasbenih del.

Smrtna kosa. V zadnjem času so v Mariboru umrli: Rudolf Mayer, klepar drž. žel. v pok., Slovenska ulica, star 87 let; Valerija Borsnerjeva, Vojašniška ulica, stara 14 dni; Marija Arnejčičeva, Gregorčičeva ulica, stara 25 let; Antonija Kolednikova, žena železničarja, Nova vas, stara 63 let; Franc Kraner, Pobrežje, star 83 let; Elizabeta Šmigocova, zasebnica; Marija Tementova, Spodnje Radvanje in Štefan Štrancer, Hoče, star 50 let.

Letošnje jurjevanje mariborske posadke bo v nedeljo 6. t. m. ob 6. uri zjutraj na tezenskem vežbališču. Podrobnejši spored jurjevanja bomo objavili v jutrišnji številki.

Lepaki za letošnji »Mariborski teden«. Žirija za najboljše osnutke lepakov letošnjega »Mariborskega tedna«, ki so jo tvorili predsednik »Mariborskega tedna« in mestni župan g. dr. Franjo Lipold, industrijalec g. Henrik Saboty, g. inž. arh. Jože Jelenec, ravnatelj Tujsko-prometne zveze g. Josip Loos in g. inž. Saša Dev je priznala prvo nagrado v iznosu 1000 Din g. Vincencu Steinbrennerju iz Maribora za osnutek lepaka pod geslom »Maribore«, drugo nagrado v iznosu 250 Din po g. Aleksandru Wagnerski »Oranž«, tretjo v iznosu 250 Din g. Janezu Trpinu iz Ljubljane za osnutek pod geslom »Pohorje I«, četrto nagrado v iznosu 250 Din po g. Alkesandru Wagnerju iz Gradca za osnutek pod geslom »Jugoslavija 1934«. Uprava »Mariborskega tedna« je prejela 41 osnutkov, ki jih je razstavila v spodnji kazinski dvorani. Razstava bo odprta do ponedeljka 7. t. m.

Brivnice in damski frizerski saloni v nedeljo zaprti. Brivnice in damski frizerski saloni ostanejo ob nedeljah kakor doslej zaprti, in sicer na podlagi enotnega ter soglasnega sklepa na članski sestanku dne 3. t. m. in na podlagi pristanka brivskih mojstrov ter sporazuma s pomočniškim zborom. Z ozirom na združena pravila opozarja načelnštvo vse člane, da se tega sklepa strogo drže. Nadalje se opozarjajo pomočniki, zlasti na pomočnice, na prepovedano nedeljsko šušmarjenje, ki bi utegnilo imeti za pomožno osebo neugodne posledice. Nadalje prosi Zadruga brivcev in frizerjev cenjeno občinstvo, posebej pa dame, da jo v tej zadevi podpirajo ter naj ne zahtevajo od pomočnic ob nedeljah nedovoljene lišne postrežbe. Brivski mojstri so prepričani, da bo ta njihov humani in socialni sklep simpatično sprejela vsa javnost. — Fran Novak, načelnik zadruge.

Opicza Janos doktor ur... V včerajšnjem listku pod tem naslovom je bilo nekaj tiskovnih napak, ki jih popravljamo. V prvi vrsti prvega odstavka je treba zamenjati besedo »odkril« z »odredil«; v zadnji vrsti istega odstavka je pravilno »madžaroniti«, ne »madžarovati«; v drugi vrsti tretjega odstavka mora biti »arijski«, ne »rijski«; v prvi vrsti četrtega odstavka pa manjka med besedama »krstnih« »rodbinskih« »in«.

Pomembno zborovanje zdravnikov v Beogradu. Te dni je bil v Beogradu kongres Društva za operativno medicino, katerega sta se udeležila tudi primarij dr. Černič iz Maribora in sanatorijski šef dr. Okolokulak iz Vurbega pri Ptujju. Glavne razprave kongresa so se sukalje okrog kirurškega zdravljenja pljučnih obolenj, predvsem tuberkuloznih, nadalje o modernem zdravljenju kostrnih prelomov in takozvanem cesarskem rezu pri porodih. Udeležencem na čast je beograjska občina priredila pretekli ponedeljek zvečer banket, na katerem je med drugimi govoril tudi prof. Zalokar iz Ljubljane.

V SOBOTO TRI NOVOSTI: Otvoritev kavarne »Park«; veliki vokalni koncert ruskih študentov in specialitate morskih rib v restavraciji »Velike kavarne«.

Avtomobilistom vljudno sporočamo, da se kartelu le ni posrečilo doseči odstranitve naše črpalke in ker imamo vsak dan večji krog odjemalcev, nam je bilo mogoče znižati ceno našemu priznani najboljšemu aerobencinu na 7.40 Din. Ko bodo vsi mariborski avtomobilisti jemali bencin pri nas, bomo mogli ceno še znatno znižati. **Motoroil, Maribor, Kralja Petra trg 4.**

Predavanje strokovne učiteljice Josipine Mlinaričeve »O dekliški vzgoji«. V teku predavanj Pedagoškega tedna je sinoči predavala strokovna učiteljica gđ. Josipina Mlinaričeva o važnem vprašanju dekliške vzgoje. Oblikovno lepo predavanje je izredno ugajalo številnemu občinstvu, ki že dan za dnem napolnjuje veliko kazinsko dvorano. Predavateljica vidi v današnjih socialnih in gospodarskih prilikah nujen poziv staršem, posebno materam, da z vso pažnjo in umevanjem sledijo razvoju svojih hčera ter jim s svojim lastnim vzorom kažejo pota skromnosti, smisla za krasoto narave, za umetnost, za ureditev toplega doma in domačnosti in da stremijo po oni skladnosti in obrambnosti, ki je znak notranjega ravnotežja in harmonije. Prav posebno važnost je treba poudariti na poklicno pripravo mlade žene ter na organsko, moralno in gmotno pripravo za srečno in izglajeno zakonsko življenje. Starši in učitelji, tako je zaključila predavateljica, naj z združenimi močmi delujejo na to, da bodo naša dekleta, cvet naše domovine, po prvi poti hodila v srečnejšo bodočnost. Drevi bo predaval strokovni učitelj g. Fran Martinc o temi »Nova pota roditeljske vzgoje«.

Zveza brivskih in lasničarskih pomočnikov, podružnica Maribor, obvešča cenjeno občinstvo, da je dosežen med njo in mojstri sporazum glede nedeljskega počitka. Organizacija prosi vse dame in gospode, naj to upoštevajo, ker se smatra vsako nedeljsko delo kot šušmarjenje in bo organizacija kakor tudi zadruga vsak tak primer prijavila pristojni oblasti. — Odbor.

Tečaj za obrtno knjigovodstvo. II. knjigovodski tečaj za rokodelske mojstre in pomočnike se otvori v Mariboru prihodnji ponedeljek 7. maja ob 20. uri v poslopiju trgovske akademije, I. nadstropje. Vhod na oglu poslopja z Zrinskiškega trga. Točnost je potrebna, ker se vrata po 20. uri takoj zaklenejo in bi zamudniki ne našli dostopa. Nove prijave se še sprejemajo v obrtnopospeševalni pisarni na okrajnem načelnstvu in ob otvoritvi tečaja v učnem lokalu. Posebne važnosti je obiskovanje tečaja za tiste pomočnike in pomočnice, ki nameravajo še letos delati mojstrski izpit. Tečaj priredi Zborniški zavod za pospeševanje obrta.

Medklubske šahovske tekme za prehodni pokal. Preteklo sredo je bilo odigrano drugo kolo v kavarni »Jadran« s sledečimi rezultati: Mariborski šahovski klub : K. d. »Triglav« 6 in pol (1):pol (1); UJNZB:SK Železničar 3 (1):4 (1). Zadnje kolo se bo odigralo prihodnje sredo v kavarni »Jadran«, in sicer bo nastopil Mariborski šahovski klub proti UJNZB, SK Železničar pa proti K. d. Triglavu.

Mednarodni šahovski turnir v Mariboru. Mariborski šahovski klub praznuje letos 15letnico svojega obstoja. V proslavo tega dogodka se je klub odločil, da bo v okviru Mariborskega tedna od 6. do 15. avgusta priredil mednarodni turnir z osmimi udeleženci. Na turnirju naj bi po možnosti sodelovali od domačinov Vasja Pirc, sodnik Kramer in prof. Štupan, častna člana Mariborskega šahovskega kluba prof. dr. Milan Vidmar in prof. dr. Ludvik Asztalos iz Sarajeva, iz tujine pa po en mojster iz Češkoslovaške, Avstrije in Madžarske. Obenem je na sporedu še amaterski turnir, tudi z osmimi udeleženci.

Razid društva. Podružnica Jugoslovenske Matice v Ormožu se je po sklepu izrednega občnega zbora razšla.

Vsi oddelki Sokola I se mrzlično pripravljajo za nastop. Rezultati štafet bodo razglašeni po radiu. Prireditveni odsek je organiziral vsa razpoložljiva sredstva. V paviljonih bo točno ceneno in dobro vino, za lažne je tudi preskrbljeno. Tudi čevapčiči ne bodo manjkali. Pridite in podprite marljivo društvo, ki orje težko ledino V. okraja!

Tombola Sokola Maribor III. Da ne bo v ponedeljek komu žal izostanka in da storimo svojo dolžnost, opozarjamo ponovno na našo veliko tombolo v nedeljo 6. maja ob 14. uri na Trgu svobode v Mariboru. Je po vrsti 12 tombol, vrednih skupaj 14.000 Din, in sicer 5000 Din v gotovini, ostalih 9000 Din pa v blagu. Iskreno se zahvaljujemo mestnim in okoliškim trgovinam ter vinskim producentom, ki so nam darovali na stotine dobrot. Občinstvo naj se požuri sehati po tablicah po 2.50 Din, ker jih v nedeljo lahko zmanjka. Išče te sreča, um ti je dan, vlovil jo boš, če igraš ta dan!

Občni zbor Pedagoške centrale v Mariboru bo dne 6. maja ob 10. uri na državnem učiteljskem v Koroščevi ulici. Pridite!

Krajevna organizacija JNS za V. okraj poziva svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo prireditve Sokola I (nastopa) dne 6. t. m.

Važno za vse železničarske vdove in sirote! Generalna direkcija državnih železnic v Beogradu je ukinila s takojšnjo veljavnostjo za vdove in sirote železničarjev ugodnost za kupovanje premoga po režijski ceni. Da zamoremo ugotoviti število prizadetih vdov in sirot, se vabijo, da se zglašijo pričenši v ponedeljek 7. maja t. l. do vključno sobote 12. maja t. l. od 8. do 10. ure in od 15. do 17. ure v Narodnem domu, pritličje, v tajništvu Združenja jug. nac. železničarjev. Priinesejo naj s seboj zadnji odrezek prejete pokojnine in dekret o odmeri rodbinske pokojnine.

Zaposlitev obrtnikov v vojski. Na podlagi obrtnega zakona, je minister za trgovino in industrijo izdal uredbu o izdajanju spriceval o strokovni zaposlitvi v obrti v vojski in mornarici. Onim, ki se vpokličejo po pomočniškem izpitu ali po absolviranju strokovni šoli k vojakom in tam opravljajo obrtniške posle v tistih panogah, ki so se jih izučili, bo izdala pristojna vojaška oblast izkazilo o strokovni zaposlitvi za dobo, ki so jo prebili pri taki zaposlitvi. V izkazu je treba točno navesti delavnico, vrsto dela in trajanje zaposlitve v dotični delavnici in pri delu. Izkazilo potrdi poveljnik oziroma upravnik poveljništva zavoda ali delavnice, kjer je dotična oseba delala.

Borza dela za inteligenčne poklice ima na razpolago prosto pisarniško mesto s srednješolsko izobrazbo, mesto sred. tehnika ali geometra za sezonska cestna dela, dve mesti pomožnih blagajnikov-čark in dve mesti izdajateljev ključev za sezonsko zaposlitev. Informacije daje pisarna Borze dela, Maribor, Sodna ulica 9/III, vsak dan od 11. do 12. ure.

Velikodušen dar. Mariborsko društvo »Schlaraffa« je darovalo mestnemu odboru Rdečega križa za vdove in sirote smrtno ponesrečenih rudarjev v Kakanju 1000 dinarjev.

Radio Ljubljana. Spored za soboto 5. t. m.: ob 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, plošče; 18: plošče, poročila o stanju naših cest; 18.30: zabavno predavanje; 19: referat o zvezi Slovenije z morjem; 19.30: predavanje o zunanjem političnem položaju; 19.45: spominska beseda o generalu Stefaniku; 20.10: radio-orkester; 21: čelo solo; 21.30: slovniški vokalni kvintet; 22: čas, poročila, lahka glasba.

Grajski kino predvaja največji in najlepši film te sezone »Pesem z neba«. Velefilm, katerem igrajo najboljši igralci sveta glavne vloge: Jan Kiepura, Marta Eggert, Paul Kemp, Paul Hörbiger, Theo Linggen.

Kino Union. Od danes dalje največje mojstrsko delo »Predor« po svetovno znanem romanu B. Kellermanna.

Priboleznih želodca, črevesja in presnavljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša pot hranilnim snovem, ki preidejo v kri.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Petek, 4. maja ob 20. uri: »Nora«. Red B. Gostovanje Vike Podgorske in Hinka Nučiča. Operne cene.

Sobota, 5. maja ob 20. uri: »Stari grehi-Zadnjikrat«. V korist »Združenja gledaliških igralcev«. Najnižje cene od 15 do 2 Din.

Nedelja, 6. maja ob 14. uri: »Ciciban«. Uprizoritev otroškega odra ljubljanske »Svobode«. — Ob 16. uri: »Ciciban«. Uprizoritev otroškega odra ljubljanske »Svobode«.

Rezervirajte vstopnice za Župancičevega »Cicibana«, ki ga v režiji Katie Delakove in F. Delaka uprizori 50 članov otroškega odra ljubljanske »Svobode« v nedeljo 6. maja ob 14. ter ob 16. uri. Za to gostovanje prineso iz Ljubljane lastne razkošne kostume in dekoracije. Cene so kljub velikim stroškom izredno nizke, tako da si predstavo vsakdo lahko ogleda.

»Stari grehi« zadnjikrat in po najnižji cenah od 15 do 2 Din. Obilo smeha in zabave je bilo pri dosedanji uprizoritvah izvrstne veseligrre »Stari grehi«, ki je pri občinstvu dosegla prav velik uspeh. Zadnja uprizoritev tega dela bo v soboto 5. t. m. ob najnižjih cenah od 15 Din navzdol. Najcenejši sedež velja le Din 4. Čisti dobiček predstave gre v korist »Združenja gledaliških igralcev«.

Poravnajte zaostale obroke! Marsikdo izmed gg. abonentov in »blokašev« še sedaj ni poravnal vseh zaostankov na gled. abonmanu. Ponovno prosimo, da to stori čimprej, ker mora tudi gledališče zadostiti svojim obveznostim.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franz Josefova« grenčica tudi pri težkih oblikah srčne libe sigurno in brez neprilike. »Franz Josefova« grenčica še dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zopet požar na Dravskem polju. V sredo okrog 21. ure je zopet zažarelo Dravsko polje. V Ročnji je izbruhnil pri treh posestnikih. Janezu Hriberšku, Mariji Pandurjevi in Loizetu Gorinšku požar v gospodarskih poslopijih. Značilno je, da je ogenj nastal pri vseh posestnikih ob istem času, iz česar se da sklepati, da je bil podtaknjen. Ker so bila gospodarska poslopja krita s slamo in deloma lesena, jih je ogenj uničil do tal. Zgorelo pa je posestnikom tudi več poljskega orodja in znaša škoda nad 100.000 Din. Na pomoč so prihiteli gasilske čete iz Rošnje, Ptujja, Sv. Miklavža, St. Janža, Pobrežja pri Mariboru in iz Maribora. Mariborski gasilci so bili med prvimi in so pod vodstvom svojega poveljnika Benedičiča stopili takoj v akcijo. Ker so bili domači studenci v nekaj minutah prazni, so Mariborčani napeljali cevi v precej oddaljeni potok in iz njega črpali vodo ter tako preprečili nevarnost, ki je pretila vsej vasi. Preteklo nedeljo pa je zgorela hiša in gospodarsko poslopje posestniku Janezu Kacu v Rošnjiku. Kac ima nad 40.000 Din škode. Orožniki vestno zasledujejo zločinske požigalce, ki so še pred nedavnim z letaki naznanjali, da bo gorelo tu in tam. Osumljena sta dva brezposelna postopača, ki se potikata zadnje čase po Dravskem polju, a se spretno skrivata pred varnostnimi organi.

Slovenska Bistrica. V nedeljo 6. t. m. praznuje vsa narodnočuteča javnost v Slov. Bistrici 20letnico v počastitev političnih preganjancev v svetovni vojni. Ker je ta počastitev za naš narodni življenjski velike važnosti, prosimo vso javnost, da se te narodne manifestacije z vsemi društvi in korporacijami polnoštevilno udeležijo. Ob tej priliki smo naprosili tudi male harmonikarje iz Maribora, da prirede pri nas koncert, osobito za našo mladino. Pripeljejo se iz Maribora pod vodstvom g. prof. Schweigerja v nedeljo z avtobusom ob 9. uri dopoldne in prosimo vso slovenjebistriško javnost, da jih pričaknje pred hotelom »Beograd«, kjer jim bomo privedli prirske sprejem. Koncert bo v poslopiju Okrajne hranilnice ob pol 11. uri dopoldne.

Na zeleno Pohorje, na sinje morje...

Sprejem učencev mariborskih šol v počitniške kolonije Potrebna navodila staršem

Kakor prejšnja leta, tako se je tudi letos mestna občina mariborska sporazumela zaradi enotnega postopka pri sprejemanju učencev osnovnih, meščanskih in srednjih šol v Počitniške kolonije z mariborskim Zdravstvenim domom, z Rdečim križem, Društvom za zdravstveno zaščito mladine ter Državnim higienskimi zavodom v Zagrebu. Tudi letos se bodo sprejemali okrepitve potrebni in slabotni otroci v počitniške kolonije na javne in lastne stroške.

Za letošnje letovanje na račun javnih sredstev bo prišlo v poštev 182 otrok, in sicer jih bo letovalo 137 na Pohorju in 45 na morju. Na stroške mariborske mestne občine bo sprejetih skupno 85 otrok na Pohorje in 35 na morje, na stroške banovine 32 otrok na Pohorje, na stroške Pomladka Rdečega križa 10 otrok na morje, na račun fonda za zdravstveno zaščito mladine pa 20 otrok na Pohorje.

Da bo mogoča večja izbira, se je število otrok, ki pridejo v poštev, podvojilo in bo po proporcionalni razdelitvi posameznih šol na podlagi števila učencev sprejetih v Počitniške kolonije 8 otrok s I. deške, 6 otrok z II. deške, 27 otrok s III. deške, 16 otrok s IV. deške, po 6 z moške vadbice in pomožne šole, 11 s I. dekliške, 25 z II. dekliške, 8 s III. dekliške, 11 s IV. dekliške, 14 s šole šolskih sester, 30 z deške meščanske šole, 16 s I. dekliške meščanske šole, 13 z II. dekliške meščanske šole, 8 z dekliške meščanske šole šolskih sester, 19 s klasične, 49 pa z realne gimnazije.

Osnovnošolski otrok bo letovalo na Pohorju 91, na morju pa 46, dijakov meščanskih in srednjih šol 90 na Pohorju, 46 pa na morju. Učenci z osnovnih, meščanskih in srednjih šol, ki bodo izbrani za Počitniške kolonije na javne stroške, bo predhodno preiskal zdravnik, ki bo ugotovil, če so letovanja potrebni z zdravstvenega kakor tudi s socialnega stališča. Osnovnošolske otroke bo pregledal mestni šolski zdravnik g. dr. Wankmüller, učence z vadbice, meščanskih in srednjih šol pa vodja Zdravstvenega doma g. dr. Vrtovec. Učiteljstvo, ki najboljše pozna razmere svojih učencev, bo pomagalo pri preiskavi z nasveti, upoštevajoč sklep mestnega mladinskega sveta mariborskega, da se naj na javne stroške sprejemajo v počitniške kolonije le oni učenci, ki so letovanja resnično potrebni, ne glede na to, ali morejo njih starši k stroškom kaj prispevati ali ne.

Na račun mestne občine bodo sprejeti v kolonije samo učenci, ki so pristojni v Mariboru in niso starejši od 14 let, na račun banovine, Rdečega križa in fonda za zdravstveno zaščito mladine pa učenci iz vseh mariborskih šol do starosti 14 let, ne glede na pristojnost. Vsa šolska vodstva bodo najkasneje do prihodnje sobote izpolnila posebne tiskovine, ki so jim bile pred dnevi doposlane in jih skupno izročila Zdravstvenemu domu, odnosno mestnemu fizikatu. Mestni fizikat in vodja Zdravstvenega doma bosta na to pregledala po šolah izbrane in predlagane otroke in jih določila nekaj za letovanje na Pohorju, nekaj pa na morju. Socialno politični urad mestne občine pa bo po prejemu prijavnih polstopil v stik s starši oziroma skrbniki glede morebitnega prispevka k oskrbovalnim stroškom in zaradi ugotovitve njihovega socialnega položaja, kolikor že to niso ugotovila šolska vodstva. O končnem sprejemu pa bo odločala posebna komisija, ki jo bodo tvorili zastopniki uvodoma omenjenih društev in ustanov.

Za otroke, ki bodo letovali na stroške svojih staršev, ne veljajo gornje omejitve, marveč naslednja navodila: Sprejem v počitniško kolonijo kraljice Marije na Pohorju je treba prijaviti tajništvo Društva za zdravstveno zaščito mladine v Strossmajerjevi ulici, kjer so interesantom na razpolago prospekti. Oskrbnina znaša za prvo skupino 510 dinarjev, za drugo in tretjo pa 540 dinarjev. Vožnja in prevoz prtljage sem in tja stane posebej 15 dinarjev za otroka.

Sprejem v počitniško kolonijo Pomladka Rdečega križa (za dečke v Kaštel-Lukšiču pri Splitu, za deklice v Bakarcu pri Sušaku) je treba prijaviti predsedniku Pomladka Rdečega križa g. prof. Finku na drž. moškem učiteljski, ali pa vodji kolonije g. Ravterju istotam. Oskrba z vožnjo vred, ki stane sem in tja v Kaštel Lukšič 118 dinarjev, v Bakarcu pa 60 dinarjev, znaša za dobo štirih tednov 750 dinarjev.

Sprejem v počitniško kolonijo v Martinščici pri Sušaku, ki jo vzdržuje zagrebški higienski zavod, je treba prijaviti Zdravstvenemu domu v Koroščevi ulici. Oskrbnina za mesec dni brez vožnje, ki stane sem in tja 60 dinarjev, znaša 750 dinarjev.

Sprejem v Počitniško kolonijo kraljice Marije na Pohorju in Pomladka Rdečega križa je mogoč v neomejenem številu, dokler je pač prostor na razpolago,

in sicer do 14. leta starosti, v počitniško kolonijo na Martinščici pa tudi preko te dobe starosti.

Počitniška kolonija na Pohorju bo trajala od 10. junija do 7. septembra, in sicer v treh skupinah: prva skupina od 10. junija do 9. julija, druga od 10. julija do 8. avgusta, tretja pa od 9. avgusta do 7. septembra. Počitniška kolonija v Kaštelu Lukšiču bo trajal od 2. do 31. julija, v Bakarcu pa od 3. do 31. julija. Počitniška kolonija v Martinščici sprejema od 1. do 30. julija samo dijake, od 1. do 30. avgusta pa samo dijakinje in učence ljudskih šol.

Sport

Jubilejna kolesarska dirka »Peruna«. Klub slovenskih kolesarjev in motociklistov »Perun«, sekcija Pesnica, priredi v nedeljo 6. t. m. kolesarsko tekmo na progi Pesnica—Sv. Jakob—Sv. Jurij—Sv. Lenart—Sv. Marjeta. Start bo točno ob 15. pri Pesniškem dvoru v Pesnici.

Teniški turnir za nacionalno prvenstvo dravske banovine bo za Binkošti (19. do 21. maja) v Ljubljani. Prireditelj je SK Ilirija.

Nedeljske prvenstvene nogometne tekme bodo sodili: v Celju SK Železničar; SK Celje g. Jordan, v Ptuj SK Mura; SK Ptuj g. Nemeč, v Mariboru SK Gradjanski; SK Svoboda g. Bergant.

Čakovski Gradjanski v Mariboru. V nedeljo 6. t. m. gostuje v našem mestu enajstorica SK Gradjanskega iz Čakovca ter bo odigrala proti SK Svobodi prvenstveno tekmo. Tekma, ki bo na igrišču SK Železničarja na Tržaški cesti, se bo pričela ob 16. uri.

Samouprava, glasilo županske zveze v Ljubljani objavlja v letošnji 9. številki razpravo o pisavi imen, o organizaciji osrednje državne uprave, nadalje odgovore na razna vprašanja, poročila iz županske zveze in razsodbo upravnega sodišča.

Pravilnik o trošarinah na vino. Kakor znano, je uredba o javnih delih dopuščala, da uvedejo banovine posebno trošarino na vino in druge alkoholne pijače. Ker so se mnoge banovine poslužile te ugodnosti, je sedaj finančni minister predpisal pravilnik o pobiranju te banovinske trošarine, da bi se na ta način pobiranje čimbolj poenostavilo.

Današnji trg za ribe. Na trgu za ribe je bilo 195 kg morskih in 20 kg rib iz domačih vod. Prodajali so sardelle, sardelice po 17, sipe, škombre, petrovke, borbone in mole po 24, aziale pa po 28 Din kg, belice po 12 Din kg. Na trg so prinesle okoličanke 4 sklode žabjih krakov, ki so jih prodajale venec po 2 Din.

Ptuj

Ptujski živinski sejm. Konjski in goveji sejem v torek 1. t. m. je bil razmeroma slabo založen. Prignali so 95 konjev, 89 volov in bikov ter 200 krav in telic, skupaj 384 glav živine. Kupcija je bila precej živalna, prodali so 173 glav. Cene so v glavnem neizpremenjene in so bile sledeče: debeli voli 3—4 Din, poldebili Din, 2.50 do 3.50 Din, za pieme 2—3 Din; biki 2.50—3.50, kave za klanje 1.50—2.50, krave za pieme 2.50—3.50 Din, telice 3—4 Din, za teleta 4.50—5.50 za kg žive teže; konji so se prodajali po kakovosti, in sicer od 600 do 3000 Din eden.

Svinjski sejem v sredo 2. t. m. je bil, kar se tiče dogona, prav dobro založen. Prignano je bilo 461 ščetinarjev, prodano pa 153. Cene za kg žive teže so bile sledeče: prolenki 5—6 Din, polmastne 6—6.50 Din; prasci so se prodajali po kakovosti (6—8 tednov stari) od 100 do 175 Din eden.

Muzejsko društvo v Ptuj ima v soboto 5. t. m. ob pol 18. uri redni občni zbor v refektoriju mestnega Ferkovega muzeja z običajnim dnevnim redom. Po občnem zboru predava g. profesor Franjo Baš iz Maribora o ptujski preteklosti.

Ptujska strelska družina nas obvešča, da je, razen vsake sobote popoldan od 15. do 18. ure, tudi ob nedeljah od 9. do 12. ure dopoldne ostro streljanje na strelišču v Mestnem vrhu pri Baboseku.

Pretepi z nevarnimi posledicami. V vasi Trbegovci je nastal med vaškimi fanti prepir, ki se je razvil v pretep. V pretepu je še neznan storilec sunil posestnikovega sina Franca Roškarija z nožem v hrbet s tako silo, da je ranjenec obležal v mlaki krvi. Pripeljali so ga nemudoma v ptujsko bolnišnico, kjer so ugotovili smrtonovarne poškodbe zaradi ranjenja pljuč. Stanje ranjenčeve je zelo resno. — Enaka usoda je doletela 20letnega pos. sina Franca Majcena iz Sobetincev. Obdelali so ga neki ponočnjaki z ročicami, da je obležal nezavesten. V ptujski bolnišnici, kamor so ga prepeljali, so ugotovili težke poškodbe po vsem telesu. V obeh primerih je uvedena preiskava za izsleditev storilcev.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 12.5 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 11.4 stopinj; barometer je kazal pri 18.7 stopinjah 734.1, reduciran na ničlo pa 731.8; relativna vlaga 89; od včeraj na danes je padlo 0.6 mm dežja; vreme je oblačno; vremenska napoved pravi, da se bo vreme poslabšalo in da bo temperatura padla.

3. Petruševski:

Pujsek

Novoporočnica Čibikova sta živila tretji mesec v svoji breznejni sreči. Je že res, da je kdaj pa kdaj kaj malega prišlo vmes, postavim, da je »ta zoperni Dusik poljubil usta, pa pozabil ušesca«, ali da ni »pozdravil desnega mezinčka, ki je bil zato žalosten« itd. No, Dusik (tudi Vladimir Mihajlovič), je z dvojno gorečnostjo stvar kmalu zopet spravil v pravi tir in zdelo se je, da nič na svetu ne more in ne bi moglo pokvariti prelepe sedanosti in bodočnosti Kise in Dusika. Stanovanje je bilo prijetno, denarja dosti, klobuk ali dežnik, ki je bil Kisanjki všeč, se je na mestu kupil, služkinja je bila delavna in je imela enega samega »kuma«. Dusik je rad jedel, kar so mu dali, tašča je redkokdaj prišla in tudi ni bila tigrinja, kakor so druge tašče — moj Bog, kaj pa še naj bi si želela k svoji popolni sreči dva novoporočenca.

Toda vrag, ki noče sreče drugih, ne dremlje nikoli in sklenil je porušiti blaženstvo zakoncev Čibikovih.

Lepega dne je kupila služkinja Mavra na trgu majhnega pujska, tolikšnega, kakor je preračunila, da bo zadosti velik za njenega »kuma«, zanjo in za gospodo. I kaj neki zato, če je kuharica kupila pujska, mar se to ne dogaja povsod? Ampak vrag je v to nedolžno podjetje koj vtaknil svoje umazane prste, in sicer na ta način, da je poslal mlado gospo v kuhinjo prav takrat, ko je Mavra prine-

sla pujska domov in je ta s svojim rožnatim rilcem tiščal v vse posode in krulil s svojim presunljivim spranom.

»Dusik, Dusik, hitro pojdi sem, jej, poglej ga, kako je srčkan. Ves bel je, samo rilce ima rožnat!« Gospa je vabila prašička k sebi. Mavra pa je razkladala: »Jutri ga zakoljem in spečem... pet rubljev sem dala zanj« (v resnici je dala samo tri rublje in pol).

»Kaj se je ustrašila gospa, tako srčkano živalco boste zaklali? Nikdar! Dusik, čuješ? Jaz hočem! Že davno si želim kužka, pa naj bo sedaj ta namesto njega. Tam v jedilnici za omari ga bomo imeli in blazinico mu bomo dali.«

In tako je bila usoda pujska in pa Vladimir Mihajloviča zapečateni. Prvi je spal in užival mir kadar se mu je poljubilo, drugi pa teh pravic ni imel več. Začelo se je s tem, da je Kisanjka očitala možu egoizem in zatiranje slabotnih in s tem, da je ta izjavil, da ne vidi v pujsku nič oboževanja vrednega, ker je prašič pač prašič. Pujsek si pač ni niti hotel pridobiti Vladimirja Mihajloviča zase: tekal je po vseh sobah in krulil, skratka: obnašal se je kakor pač prašiček, ki še nikoli ni živel pri finih ljudeh.

»Čigavo je tole ušesce? Čigave so te očke?« Takole povprašuje Vladimir Mihajlovič svojo ženo in jo poljublja. Še preden dobi odgovor, se razlegne iz jedilnice pretresljiv prašičji krik in kakor bi tresčilo vanjo, beži Kisanjka od moža v jedilnico: pujska se je z noskom dotaknil razbeljenih vratih in se kajpada opek. Mavra je tekla v lekarno

po zdravila. Vladimir Mihajlovič, ki je s tako težavo dobil vstopnico za opero, je moral ostati doma, ves večer pestovati bolnika in mu menjavati obkladke. Opolnoči je bolnik nehal kruliti in je malo zaspal, ob treh zjutraj pa se mu je zopet poljubilo kruliti. Zakonca sta ga prenesla v spalnico na divan, misleč, da ga je strah samega v jedilnici. No, tudi tam ni hotel več zaspati in do jutra mu je moral Vladimir Mihajlovič menjavati obkladke, katere je pujska venomer hotel sesati. Dan je minil srečno. Le Mavra je prosila za povišanje plače, češ, da se v pogodbi ni omenjala postrežba »otročička«. Zvečer zakonca nista nikamor šla. »Otročiček« je do ene zjutraj mirno spal in le dvakrat so mu menjali ple-nice, pa se je potem naenkrat domislil, začel zavijati, kakor da bi ga drli in nobeni obkladki niso pomagali. Kisanjka se je domislila mazila za otroke, ki jih trebuh boli, in Vladimir Mihajlovič je moral po silnem mrazu v lekarno. Kljub vsemu pa je pujska rjul dalje in ko je zjutraj Vladimir Mihajlovič odhajal v urad, je lepo prosil ženo, naj da pujska v katere druge »dobre roke« ali pa v zavetišče. Kisanjka pa se ni hotela vdati, češ, samo enkrat naj se žena možu vklo-ne, pa bo konec njene vlade v hiši za vedno.

In tako je bila usoda pujska v drugič naklonjena. Vladimir Mihajlovič pa, ki že dve noči ni spal, je dobil v uradu od šefa opomin zaradi raztresenosti v službi. Mavra je pripovedovala o pujsku naokrog in kmalu je ves okraj vedel o originalnem negovanju zakoncev Čibiko-

vih. Ko se je Vladimir Mihajlovič vračal iz službe, sta ga srečala dva znanca in ga spraševala po zdravju prašiča in majh na deklica, ki se je s svojo mamico izprehajala pred hišo, kjer sta stanovala Čibikova, je vprašala mamo, je li tu hiša tistega strica, ki ima sina pujska...

Vladimir Mihajlovič je bil jezen in je prvič uvidel, da njegova žena ni tako pametna in lepa, kakor se mu je sprva zdela. Ves večer ni niti enkrat vprašal po ušescu in vratku. Kisanjka je nesla prašička spat v spalnico na divan in ko je ponoči zopet začel na vse pretege rjuti, ga je hotela vzeti k sebi v posteljo.

Tu se je pa potrpljenje Vladimirja Mihajloviča nehalo. Niti besede ni črnil, oblekel se je, in niti ženske solze ga niso zadržale. Šel je spat v hotel.

Zjutraj je tašča že vse vedela. Šla je h Kisanjki in se energično zavzela za red. Pujska je vzela k sebi in še tisti dan so ga spekli. Kisanjki pa, ki se je jokala, je dala tak-le pouk: »Veš, ljuba moja, mož so že zamenja, toda ne za pujska...«

Ko se je Vladimir Mihajlovič vrnil iz službe v svoj hotel, je našel v svoji sobi Kisanjko, ki se mu je jokaje vrgla okrog vratu. Tašča se je zadovoljna smehljala in mir in sreča se je vrnila v družino Čibikovih in še nadaljnje povpraševanje: »Čigavo je vendar to ušesce in čigav ta vratek?«

In kesneje?
Kesneje, pravijo, je Kisanjka še enkrat zamenjala Dusika, toda ne več za pujska.

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

Ne, ve lahko greste hitreje in me počakate pri ribniku!« je naročila dvorjankam. Potem se je obrnila k Asarhadanu.

»Ti me spreliš...« mu je zašepetala, da Epsuta in Aftagad, ki sta šla spredaj, nista mogla razumeti njenih besed.

Asarhadan je šel molče ob njeni strani, prevzet do dna od zavesti, da je prvič v življenju sam, čisto sam z bitjem, ki ga ljubi z žarom prve in le enkratne ljubezni. Tudi Ofirija je molčala. Šla sta po z drobnim belim peskom posuti stezici, ki se je vila po logu visokih dreves in praprotnih palm, obraslih z lijanami in orhidejami, ki so širile v mrak dehteči sladki vonj. Ofirija se je ozrla po Epsuti in Aftagadu; bila sta tako daleč spredaj, da ne bi mogla slišati njenih besed. Zato je prišla Asarhadana za roko in zašepetala:

»Zakaj si mi povedal ono pravljico? Lahko bi jo bili razumeli.«

»Milost, velika!« je odvrnil faraon. »Povedal sem jo zato, ker sem jo mo-

ral povedati. Kaznuj me; nisem mogel drugače.«

»In si vedel, da jo bom razumela?«

»Upal sem.«

»Da bom ugenila narobe obrnjena ime-na?«

»Da.«

»Da jo bom popravila?«

»Ne.«

»Vidiš, pravljici moj Nadahirasa, razumela sem jo in vedela tudi, da jo boš povedal, da mi jo boš nekoč razodel in... trepetala...«

»Zakaj?«

»Ker ne bi smela...«

»Česa?«

»... ljubiti te...«

Premagana je razširila roke in mu jih ovila okoli vratu. Potem se je vroče zasedala v njegova polna usta...

»Moj najdražji...« je zašepetala. »Naj mi prizanese veliki Râ! Tudi jaz sem mladenka, kakor so druge, četudi hči faraona faraonov. Samo ena sama je mla-

51 dost, in kdo ve, kdaj ji bodo šteti dnevi...«

»Sladka... najslajša,« je zajecjal Asarhadan. »Dosegel sem najvišjo izpolnitev svojega življenja. Ljubiš me ti, najlepša in najvišja mladenka na svetu. Če sem Nadahrasa, naj umrem pred kipom svetega Ibsa, ptice nemirne krvi in zaljubljene mesečine. Vedi, da te ljubim kakor oni v pravljici, ki sem jaz sam. Vedi, da se ne bojim smrti za slast tvoje ljubezni, o solnce solnc, najzvišenejša med najzvišenejšimi...«

»Hrepenela sem po tebi že davno, da si sprva tega niti sama nisem vedela. Spoznala sem te šele tisti večer v svetišču na Gori prihoda. In ti si mi takrat nehote povedal, da me ljubiš, da sem solnce tvoje. Potem sem bežala od tebe in sem se bala stopiti spet na pot. Bala sem se zaradi tebe bolj nego zaradi sebe. Danes naju je volja velikega Râja stisnila drugega k drugemu in prešibka sem, da bi se ji upirala. Ljubim te, tvoja sem...«

»In boš!« je vzkliknil Asarhadan vznideno.

»Če bi mogla biti! Ne veš, da sem določena Abusirisu...«

»In če bi bila samemu Anubisu, šakalu mrtvih, iztrgal bi te mu!«

»Kako?«

»Ne vem še, a storil bom.«

»Najdražji!«

Še enkrat so se združila njuna usta v vroč poljub, nato pa sta molče odhitela za Epsuto in Aftagadom proti ribniku, kjer so čakale dvorjank in sužnje z nosilnicama ter se pogovarjale s faraonovimi ljubinkami, ki so se oblačile po kopanju ter se odpravljale domov.

XIII.

Po tajnem izhodu iz podzemnega hodnika, ki ga je dobro poznala, je dospela Nefteta neopaženo v svetišče na Gori prihoda. Ugasnila je bakljo in tipaje v temi nadaljevala svojo pot. Vse naokoli je bilo tiho, od nikoder ni bilo nobenega glasu. Kakor mačka se je spretno približala sobam višjega duhovna Ankamisa in obstala. Srce ji je bilo glasno in nemirno, misli so se ji porajale in spet ugašale, do odločitve pa niso dozorele. Spoznala je, da jo je želja po maščevanju zapeljala predaleč. Tako je stala pred Ankamisovim stanovanjem in mislila:

»Sredi noči ne morem k njemu... Kaj bi si mislil? Ne, to je nesporno, nepremišljeno, skoraj blazno. Tako nepremišljeni niso veliki maščevalci...«

(Se bo nadaljevalo.)

Nastanek najnovejše azijske države

Osamosvojitve Filipinov. Podoba nove države, nje zgodovina ljudstvo in položaj.

Poleg Mandžurije je nastala v Aziji manj opaženo še druga država, ki sicer ni tako velika, je pa po evropskih pojmih še vedno dovolj znatna. Združene države Severne Amerike so dokorno sklenile, da dovolje do sedanjih kolonialni posesti Filipinom popolno državno samostojnost. Likvidacija ameriške nadoblasti bo dovršena sicer postopno v desetih letih, toda vrhovna oblast preide že sedaj na domačine. Ameriški guverner jo bo samo še kontroliral. Tako moremo smatrati, da so Filipini že sedaj samostojna država.

Filipini so najsevernejša skupina otokov Malajskega arhipelaga in so že v celoti v Tihem oceanu. Prvotno prebivalstvo tega arhipelaga, ki sestojata iz 7085 otokov in otočkov, od katerih jih je poimenovanih in obljudenih le 2440, so bili neki negritski rodovi, sorodni papuan-skim, pozneje pa so se preselili tja Malajci in se tako razširili, da so pradamajni popolnoma izginili, kakor Aini na Japonskem, ko so se razširili tam Mongoli. Kako so se Filipini razvijali v starih časih, nam je malo znano. Otočje je odkril l. 1521 Magalhaes in mu dal po španskem kralju Filipu II. ime Filipini. Prvotno so si Filipine osvojili Španci in španski misijonarji so bili tisti, ki so filipinske Malajce pokristijanili do zadnjega in napravili z njih rimske katoličane. Tako so Filipinci edini mongolski rod (razen onih na Madagaskarju), ki je dočela pokristjanjen in prav za prav tudi edini v Aziji. L. 1898 pa so Filipini postali kolonija Združenih držav Severne Amerike.

Filipinsko otočje meri skupaj 297.905 kvadratnih kilometrov, torej več kakor kraljevina Jugoslavija in šteje po zadnjem ljudskem štetju 12.200.000 prebivalcev. Prebivalstvo je skoraj popolnoma čisto, to se pravi brez narodnih manjšin, saj je vseh ljudi, ki niso Filipinci, na vsem otočju komaj 66.000. To so Kitajci, Japanci, Američani, Evropeci in kreoli, mešanici. Zaradi pripadnosti h krščanstvu, se je kultura Filipincev dvignila zelo visoko. Lepo je razvito njihovo šolstvo od vseučilišč preko srednjih do osnovnih šol. Središče nove države, kulture in gospodarstva je moderno mesto Manila na otoku Lironu, ki je med vsemi največji. Manila, ki ima univerzo in vse razne druge šole in institute, šteje okoli 325.000 prebivalcev, nekako toliko ko naš Beograd. Ostali kulturni in gospodarski centri pa so Cebu z 90.000 prebivalci, Manila s 70.000, Lipa s 50.000, Batangas s 40.000 in Legaspi, ki je enak našemu Mariboru. Po površini, prebivalstvu in mestih so Filipini precej podobni Jugoslaviji.

Nakateri otoki so nižji in bolj ravni, drugi višji in bolj gorati. Na največjem,

Luzornu, ki meri 106.820 kvadratnih kilometrov, je mnogo še delujočih in ugaslih ognjenikov. Zato so pa tudi tla tam bogata na rudah, zlatu, srebru, železu, bakru in premogu. Dani so torej vsi pogoji za rudarsko industrijo, ki je deloma tudi že lepo razvita. Pa tudi poljedelstvo uspeva, zlasti južno, kajti Filipini leže vsi v tropičnem ali vročem pasu med ravnikom in 20 stopinjami severne širine. Glavni izvozni produkti so sladkor, (iz trsa), maniško predivo, tobak in kokosovo olje. Nova država ima 1146 trgovskih ladij s 4.325.243 reg. tonami. Njihov promet je živahen ra vse strani, zlasti z Združenimi državami Severne Amerike. Podnebje je vroče, vendar razmeroma zelo zdravo, tako, da so dani vsi pogoji za lep nadaljnji razvoj.

Vendar ta nova država od svoje popolne samostojnosti ne bo imela tako velike koristi in sreče, kakor bi si utegnili misliti. V gospodarskem oziru bo z ločitvijo od Amerike izgubila precej. Tja je šel doslej glavni izvoz njenih sirovin, kam bo šel poslej, zlasti z ozirom na sedanje vseobčo krizo, je pa težko reči. Nova tržišča se bodo komaj našla, kajti Amerika se želi v tem oziru osamosvojiti. Tega, kar lahko uvaža s Filipinov, ima sama dovolj v državah ali pa v kolonijah na Havajskih otokih in drugod. Še večje bodo pa politične težkoče. Fi-

lipini so najbližji Japonski, ki bi jih kaj kmalu utegnili ogražati s severa in to tembolji, ker so si filipinski Malajci in mongolski Japonci sorodniki, sicer oddaljeni, toda vendar. To sorodstvo se je naglašalo tudi lani, ob priliki obiska japonskih akademikov pri svojih filipinskih tovariših v Manili. Vendar je čisto gotovo, da na Tihem oceanu zainteresirane velesile Združene države, Velika Britanija in Francija ne bodo kar tako dovolile, da bi Američane zamenjali na Filipinih

Japonci. Združene države bodo, kakor vse kaže, tudi po likvidaciji svoje oblasti obdržale svoja tamkajšnja pomorska in letalska oporišča.

Tako se pred nami neprenehoma spreminja svet, stare države se rušijo in obenem vstajajo nove, stopajo v človeško zgodovino in v medsebojno tekmo. Zlasti Azija se stalno izpreminja in tega izpreminjanja gotovo še dolgo ne bo konec. Morda bo trajalo še najmanj 100 let, da bo dobila nekako stalno podobo.

Kje se je izvalila »novinarska rasa« Prva napravljena senzacija v času »kislih kumarcev«

Naročniki in čitatelji, ki sleherni dan prebirajo liste, prav gotovo ne vedo vsi, kaj pomeni za časnikarje »sezona kislih kumarcev«. Ker se ta sezona naglih korakov bliža, zlasti letos, ko imamo že spomladi vroče poletje, se nam zdi umestno, če seznanimo naše čitatelje s težkočami, ki jih imamo časnikarji ob dnevih, ko se je navadno vroče poletje, ko zavladajo pod milim nebom na svetu nič kaj takega ne zgodi, kar imenujejo novic željni čitatelji senzacijo. Sezona kislih kumarcev mestih mrtvilo. In ni čuda, če se v tej sezoni pojavljajo po listih takozvane novinarske race, brez katerih niso niti najuglednejši listi.

Povest o postanku novinarske race je že precej stara. Prva taka rasa se je izvalila leta 1840. v uredništvu nekega belsete nobene senzacije? Brez teh nas bo gijskega dnevnika. Glavnega urednika je

mučila zaradi nenavadne vročine huda žejja. Lotila se ga je slaba volja v taki kmalu vzela vrag. Kdo bo še čital naš meri, da je pričel kričati nad svojimi uredniki in reporterji:

list?«

Poklical je najmlajšega policijskega reporterja in mu ukazal s strogim glasom: »Ukreniti moramo nekaj proti temu mrtvilo! Če ne iztaknete kjerkoli bilo senzacije, vam brez pardona odpovem službo!«

V skrbeh je mladi reporter odgovoril: »Gospod glavni, kaj naj storim, če se nič takega ne zgodi, ne v mestu in ne v okolici?«

»Če ne dobite pri policiji nobene senzacije in nič zanimivega na sodišču in nikjer nič, potem jo ustvarite sami, ste me razumeli? Če mi v 24. urah ne prinesete senzacije, ne pridite več pred moje oči in smatrajte te moje besede kot odpoved!«

Čez nekaj ur je mladi reporter potrkal na vrata glavnega urednika. V rokah je držal mršavo in napol oskubljeno raco ter dejal:

»Evo senzacije!«

»Kaj se je zgodilo?«

»Raca, ki sem jo ujel, nam bo služila za senzacijo!«

»Raca — senzacija...?«

»Napisal jo bom in prepričali se boste.«

Reporter je zaprl raco v kurnik, nato pa je sedel za mizo in napisal članek o nekem kmetu, ki je imel 20 rac zaprtih v kurniku, katerim ni dal nobene hrane. Črez tri dni je ugotovil, da so race požrle svojo dvajseto tovarišico. Tako se je poravnjal dan za dnem, dokler ni ostala v kurniku poslednja rasa, ki je bila vkljub temu, da je pomagala požreti vseh svojih 19 tovarišic, zelo mršava. Dodal je svojemu članku še poziv na vse čitatelje, naj si zanimivo raco ogledajo v upravi lista.

Članek o raci je vžgal. Pred upravo se je trlo radovednega sveta. Čez nekaj dni nato je reporter napisal drug članek, v katerem je razkril zgodbo o požrešni raci.

Od tedaj se novinarske izmišljotine imenujejo v sezoni kislih kumarcev, pa tudi drugače — novinarske race.

Mali oglasi

Razno

VSAKOVRSNO KOLJE za vinograd, brajdo, drevesa, fižolo in paradižnike prodaja Gnilšek, Razlagova ulica 25. Tam se dobijo tudi krajniki, late, prečniki, hrastove sohe in deske od smreke, bora in mecesna. 1801

V soboto in nedeljo velika **POJEDINA** ocvrtih piščancev Din 22.— s salato, prvovrstna kuhinja, naravna vina, liter po Din 8.— čez ulico liter za Din 7.—. Gostilna »Jeruzalem«, Vetrinjska ulica 3 (v hiši g. Kirbiša). Prvovrstna domača močnata ledila. 1786

VELIKA KONKURENCA VINOTOČEM! Prvovrstna vina Din 7.— liter čez ulico. Vetrinjska ulica 3 (hiša g. Kirbiša), gostilna »Jeruzalem«. 1786

PRILOŽNOSTNI NAKUP! Velika partija ležalnih stolov komad po 25 Din. dobite pri Ussarju, Plinarniška ulica 17 in Glavni trg 1. 1783

REZAN LES

vsakovrstne deske itd. popolnoma suhe, dobite m³ po Din 300.— samo v lesni trgovini Albina Čeha, Maribor, Betnavska c. 4. 1781

SKLADIŠČE

tla z zemljo ali betonom, osamljeno, v najbližji okolici mestne občine za takojšnje uporabo se išče. Ponudbe pod »Ognjavarstvo« na upravo lista. 1774

OKREPCILA.

sladoleh, ledeno kavo, iz najbolj naravnih sokov pripravljeno, kakor tudi ledeno kremo pripravljeno s slaščičarna J. Pelikan, Gosposka ulica 25. 1750.

Prodaj

HIŠA na prodaj. Pobrežje pri Mariboru Nova ulica, Rojko. 1782

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Službo dobi

STAREJŠO ŽENSKO proti celi oskrbi iščem za nekaj ur dnevno. Ponudbe pod »Poštena« na upravo lista. 1787

Službo išče

STEPARICA in izvežbana prodajalka v trgovini za čevlje išče službo. Nastopi lahko takoj. Ponudbe pod »Steparica« na upravo lista. 1779

Sobo odda

DVA GOSPODA ali gospodični sprejem na stanovanje. Dravska ulica 15. 1793

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO iščem v mestu ali bližini s 1. julijem. Ponudbe pod »Stanovanje« na upravo »Večernika«. 1792

STANOVANJE dve sobi in kuhinjo, oddam takoj. Gosposka ulica 5, Videl. 1791